

BØRNEFATTIG- DOM I DANMARK 2002-2006

09:10

METTE DEDING
FREDRIK GERSTOFT

09:10

BØRNEFATTIGDOM I
DANMARK 2002-2006

METTE DEDING
FREDRIK GERSTOFT

KØBENHAVN 2009
SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD

BØRNEFATTIGDOM I DANMARK 2002-2006

Afdelingsleder: Anne-Dorthe Hestbæk

Afdelingen for børn og familie

ISSN: 1396-1810

ISBN: 978-87-7487-933-6

Layout: Hedda Bank

Forsidefoto: Francis Dean, Scanpix

Oplag: 600

Tryk: Schultz Grafisk A/S

© 2009 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

33 48 08 00

sfi@sfi.dk

www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden. Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	5
	RESUMÉ OG PERSPEKTIVERING	7
1	BAGGRUND, DATA OG METODE	11
2	UDVIKLINGEN I DEN RELATIVE FATTIGDOM	17
3	DE FATTIGE BØRN – DEMOGRAFISKE OG SOCIOØKONOMISKE KARAKTERISTIKA	21
4	DE FATTIGE BØRN – INDKOMSTTYPER	41
5	FATTIGDOMMENS VARIGHED	47
	LITTERATUR	53

FORORD

Formålet med denne rapport er at dokumentere udviklingen i andelen af fattige børn i Danmark i perioden 2002-2006. Rapporten ligger i forlængelse af SFI's tidligere rapporter om børnefattigdom i Danmark, der belyser udviklingen fra 1984 og frem til 2002.

Analyserne af udviklingen i denne rapport foretages ud fra tre forskellige fattigdomsmål: 50 pct. af medianen af den ækvivalenskorrigerede disponible indkomst, 60 pct. af medianen af den ækvivalenskorrigerede disponible indkomst og et implicit fattigdomsmål, der er fastsat ud fra et beregnet fiktivt kontanthjælpsniveau.

Ud over at beskrive udviklingen i børnefattigdommen i Danmark analyseres det i rapporten, hvilke karakteristika der typisk kendetegner børn, der lever under fattigdomsgrænsen som defineret ved 50 pct. af medianindkomsten. Dette gøres dels i forhold til demografiske og socioøkonomiske faktorer, dels i forhold til forskellige indkomsttyper. Endelig indeholder rapporten en kort analyse af fattigdommens varighed.

Rapporten er blevet læst og kommenteret af professor Peder Pedersen, SFI og Århus Universitet, som takkes for nyttige kommentarer. Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Red Barnet, og rapporten er udarbejdet af seniorforsker, cand.oecon., ph.d. Mette Deding og forskningsassistent, cand.polit. Fredrik Gerstoft.

København, maj 2009

JØRGEN SØNDERGAARD

RESUMÉ OG PERSPEKTIVERING

Formålet med denne rapport er dels at belyse udviklingen i fattigdom blandt danske børn i perioden 2002-2006, dels at analysere, hvilke børn der er i risiko for at leve i fattigdom. Rapporten ligger i forlængelse af SFI's tidligere rapporter om børnefattigdom, der har belyst udviklingen fra 1984-2002.

Rapportens analyser tager udgangspunkt i en relativ økonomisk fattigdomsgrænse. Ud fra denne fattigdomsdefinition afhænger klassificeringen som enten fattig eller ikke-fattig dels af personens egen indkomst, dels af de øvrige indkomster i samfundet. En anden fattigdomsdefinition tager udgangspunkt i en absolut fattigdomsgrænse, hvor en person klassificeres som fattig, hvis indkomsten er under en fast grænse, som er uafhængig af de øvrige indkomster i samfundet.

I fx USA opererer man med en absolut fattigdomsgrænse, der er fastsat ud fra minimumslevestandarder, mens man i EU anvender en relativ fattigdomsgrænse, der svarer til 60 pct. af medianindkomsten (den disponible indkomst). I Danmark findes der ikke en officiel – relativ eller absolut – fattigdomsgrænse. Dog har det danske Finansministerium arbejdet med 50 pct. af medianindkomsten som en grænse i forhold til at definere lavindkomstfamilier.

ANDELEN AF FATTIGE BØRN

Hvor mange børn, der kategoriseres som fattige, afhænger selvfølgelig af, om man anvender den ene eller den anden fattigdomsgrænse. Når man kigger på *udviklingen* i andelen af fattige over en periode, betyder det dog mindre, om man anvender den ene eller den anden grænse for relativ fattigdom.

I denne rapport beregner vi andelen af relativt fattige børn ud fra både 50 pct. og 60 pct. af medianindkomsten, og for begge mål finder vi, at andelen af fattige børn steg fra 2002 frem til 2005, hvorefter andelen faldt i 2006. For begge mål er andelen af fattige børn dog højere i 2006 end i 2002. Målt ved 50 pct. af medianindkomsten var andelen af fattige børn således 4,2 pct. i 2002 og 4,9 pct. i 2006, mens andelen målt ved 60 pct. af medianindkomsten var 9,1 pct. i 2002 og 11,0 pct. i 2006.

Ud over de to relative fattigdomsmål har vi i rapporten beregnet andelen af fattige børn ud fra et implicit fattigdomsmål fastsat ud fra et fiktivt kontanthjælpsniveau baseret på kontanthjælpsloft og familiestørrelse. Dette mål kan i nogen udstrækning betragtes som en absolut fattigdomsgrænse. Målet viser modsat de relative mål en konstant andel af fattige børn i perioden 2002-2005 på 6,8-7,0 pct., men ligesom de relative mål et fald i andelen af fattige børn til 6,3 pct. i 2006. Modsat de relative fattigdomsmål finder vi således for det implicitte fattigdomsmål, at andelen af fattige børn er lavere i 2006 end i 2002.

DATA OG METODISKE OVERVEJELSER

Udgangspunktet for beregningerne er disponible familieindkomster. Vi anvender registerdata fra Danmarks Statistik for en totalpopulation af Danmarks befolkning. Den disponible indkomst er summen af de disponible indkomster for alle familiemedlemmer (forældre og børn, der bor på samme adresse). Vi ser således alene på økonomisk fattigdom defineret ud fra familiernes årlige indkomster. Det skal i den forbindelse understreges, at der, selvom man er fattig ifølge denne definition, kan være stor forskel på ens reelle livssituation. For det første er det ikke registreret, hvor meget formue familierne har. For det andet er det ikke muligt at identificere indkomststrømme mellem familier, fx mellem forskellige generationer. Og for det tredje er der en del usikkerhed forbundet med selvstændiges indkomster.

En særlig problemstilling ved at anvende en totalpopulation knytter sig til forekomsten af ikke-hjemmeboende børn. Der findes såle-

des i Danmark ca. 13.000 børn under 18 år, som ikke bor sammen med voksne familiemedlemmer. Nogle af disse børn bor alene, mens andre fx bor hos plejefamilier eller på institutioner. I statistisk sammenhæng vil de næsten pr. definition blive klassificeret som fattige, idet de kun i meget begrænset omfang har egen indkomst. Det er klart, at de fleste af disse børn bliver understøttet økonomisk fra anden side, men det har vi ikke mulighed for at identificere i de data, vi har til rådighed. Under alle omstændigheder drejer det sig om børn med en usædvanlig livssituation, hvilket skal tages i betragtning ved fortolkningen af rapportens resultater.

HVEM ER DE FATTIGE BØRN?

Ser vi på, hvilke børn der er særligt udsatte for at være under den relative fattigdomsgrænse, drejer dette sig særligt om yngre børn, børn af enlige forsørgere, børn af forældre uden kompetencegivende uddannelse, børn af forældre, der står uden for arbejdsmarkedet, børn af selvstændige, samt indvandrer- og efterkommerbørn (ifølge Danmarks Statistiks definition). Derudover er de ikke-hjemmeboende børn som nævnt ovenfor nærmest alle fattige. Specielt er overhyppigheden blandt indvandrer- og efterkommerbørn tydelig, og andelen af fattige børn i disse grupper er steget markant fra 2002 til 2006.

Hvis man yderligere opdeler børnene efter oprindelsesstatus, viser det sig, at grupperne ikke er ens. Danske fattige børn bor således meget ofte med en enlig forsøger, og ligeledes er de ikke-hjemmeboende børn næsten alle danske. For indvandrer- og efterkommerbørnene er en markant større andel fattige, på trods af at de bor med to voksne. Derimod er disse børns familier gennemsnitligt lidt større, og flere af de voksne står uden for arbejdsmarkedet og modtager forskellige former for overførselsindkomster. For eksempel lever de fleste børn i familier, der modtager starthjælp, under fattigdomsgrænsen.

PERSPEKTIVERING

Samlet finder vi i denne rapport, at andelen af børn, der lever under en økonomisk relativ fattigdomsgrænse, er steget i perioden 2002-2006. Derudover finder vi, at nogle faktorer er forbundet med en højere risiko for fattigdom. Specielt kan man pege på betydningen af eneforsørgere og på stigningen i andelen af fattige børn blandt indvandrere og efterkommere.

Som nævnt ovenfor er der forskellige usikkerhedsmomenter forbundet med beregningen af andelen af fattige børn, herunder data-mæssige problemstillinger. Disse forskellige forhold gør, at der ikke nødvendigvis er lighedstegn mellem økonomisk fattigdom og reel økonomisk armod. Omvendt kan der også være børn i familier med indkomster over fattigdomsgrænsen, der har det økonomisk svært. Beregningerne her kan således ikke bruges til præcist at identificere, hvilke børn der har brug for en økonomisk hånds-rækning, men derimod til at beskrive udviklingen i andelen og til at identificere børn i risikogrupper. Der er ingen tvivl om, at børn under fattigdomsgrænsen i højere grad end andre børn er økonomisk udsatte, hvilket særligt er et problem, hvis fattigdommen står på over længere tid.

I Danmark betyder økonomisk udsathed ikke, at børnene går sultne i seng om aftenen. Men det betyder, at børnene risikerer at blive marginaliserede i forhold til deres kammerater, fordi deres familier ikke i samme omfang som andre børnefamilier har råd til fx ferier eller fødselsdage. Et andet problem for børnene kan være, at computer- og internetadgang bliver sparet væk, da det er væsentligt at have denne adgang fx i forbindelse med skoleundervisning. Et andet område, der risikerer at blive sparet på, er fritidsaktiviteter som sport eller klub. Dette er uheldigt, både fordi fx sportsklubber er vigtige i en social sammenhæng, og fordi alternativet for flere af børnene er for meget tid, hvor de er overladt til sig selv. Samtidig vil der ofte være andre problemer end de rent økonomiske i de dårligst stillede familier, fx har mange af de fattige børns forældre et dårligt psykisk eller fysisk helbred. Ressourcesvage forældre kan således have svært ved at kompensere for børnenes økonomiske udsathed.

Endelig kan det nævnes, at gruppen af økonomisk udsatte børn ofte vil mærke negative samfundsøkonomiske ændringer mere end andre. Lige nu står vi over for en økonomisk krise med stigende arbejdsløshed, som man kan frygte vil gå hårdest ud over de økonomisk og socialt udsatte børn. Politiske tiltag såsom starthjælp og kontanthjælpsloft vil direkte have betydning for de fattige familiers økonomi. Derudover vil en samfundsmæssig udvikling, som fx de stigende forbrugerpriser, vi var vidne til i løbet af 2008, have betydning for alle, men vil gå relativt hårdest ud over denne gruppe. Samlet er der således grund til at have specielt fokus på denne gruppe børn.

BAGGRUND, DATA OG METODE

BAGGRUND

Dette er den tredje rapport med kvantitativt fokus på børnefattigdom, som SFI – Det Nationale Center for Velfærdsforskning har udarbejdet på foranledning af Red Barnet. De to tidligere rapporter har handlet om børnefattigdom i de danske kommuner i perioden 1984-2001 og om børnefattigdom i Danmark i 2002 med fokus på fattigdommens dynamik. SFI har også udarbejdet to kvalitative rapporter i samarbejde med Red Barnet: *Færre penge end andre børn* (2004) og *Opvækst med afsavn* (2006). Desuden har SFI også behandlet emnet i *Udsathed og forbrug i de nordiske velfærdsstater* (2005), der byggede på 75 interview med børnefamilier i Norden, samt i rapporter, som har omhandlet specielt udsatte grupper.

Niveauet for fattigdom i Danmark er belyst i flere undersøgelser fra fx Finansministeriet og OECD. Det Økonomiske Råd har ligeledes behandlet fattigdom i Danmark i deres vismandsrapport *Dansk Økonomi, efterår 2006*. Disse undersøgelser fokuserer dog typisk ikke på fattige børn, men på fattigdom i befolkningen som helhed. En undtagelse er fx den seneste udgivelse i serien *Fordeling og levevilkår* fra Arbejderbevægelsen Erhvervsråd (2008), som indeholdt en kort opgørelse af børnefattigdom.

Internationalt er børnefattigdom især blevet belyst af UNICEFs Innocenti Research Centre gennem sammenligning af data fra forskellige

lande og analyser af, hvori forskelle landene imellem består. Deres seneste rapport om børnefattigdom er fra 2005.

I denne rapport fokuserer vi på økonomisk fattigdom blandt danske børn i perioden 2002 til 2006, med særligt fokus på relativ fattigdom.

DATAGRUNDLAG

Datagrundlaget i rapporten er højkvalitetsregisterdata fra Danmarks Statistik, som dækker den fulde danske population i årene 2002 til 2006. Data indeholder detaljerede oplysninger på individniveau om indkomst og indkomsttyper fra Indkomstregistret, om arbejdsmarkedsforhold fra Integreret Database for Arbejdsmarkedsforskning (IDA), og om uddannelse fra Uddannelsesregistret. Desuden indeholder data oplysninger om familiesammensætning og etnicitet fra Befolkningsregistret samt oplysninger om kriminalitet fra kriminalitetsregistret.

METODE

Børnefattigdom kan måles på mange forskellige måder og ud fra mange forskellige kriterier så som afsavn, sundhed, kriminalitet og fritidsmuligheder (Bradbury, 1990; Hussain, 2002). I denne rapport fokuserer vi udelukkende på fattigdom defineret ud fra økonomiske kriterier. I vores analyser anvender vi primært et relativt frem for et absolut fattigdomsmål. Det vil sige, at de fattigdomsgrænser, vi anvender, er relative i forhold til de øvrige indkomster i samfundet. Det relative fattigdomsmål suppleres dog af et implicit fattigdomsmål, der kan betragtes som et absolut mål.

Der findes ikke nogen officiel dansk fattigdomsgrænse, hverken relativ eller absolut. EU har typisk arbejdet med en fattigdomsgrænse, som er 60 pct. af medianindkomsten, mens Finansministeriet og OECD arbejder med en grænse på 50 pct. af medianindkomsten. Fordelen ved den relative fattigdomsgrænse er, at det er let at sammenligne fattigdom på tværs af lande. Alternativt kan man operere med en absolut fattigdomsgrænse, hvor der ses på indkomst i forhold til en bestemt beløbsgrænse, der løbende korrigeres for prisændringer. Denne metode er dog sværere at operationalisere, og resultatet er sværere at sammenligne på tværs af lande.

Vi har i denne rapport valgt at beregne børnefattigdommen ud fra tre forskellige fattigdomsgrænser for at vise, hvilken spredning det giver at anvende forskellige mål. De fattigdomsmål, vi anvender, er:

1. Relativ fattigdom, 50 pct. af median: Et barn er klassificeret som fattigt, hvis familiens ækvivalensvægtede disponible indkomst er mindre end 50 pct. af medianen af den ækvivalensvægtede disponible indkomst i Danmark. Det er oftest denne grænse, der bruges i Danmark.
2. Relativ fattigdom, 60 pct. af median: Et barn er klassificeret som fattigt, hvis familiens ækvivalensvægtede disponible indkomst er mindre end 60 pct. af medianen af den ækvivalensvægtede disponible indkomst i Danmark. Denne grænse bruges især af EU.
3. Implicit fattigdom: Et barn er klassificeret som fattigt, hvis familiens ækvivalensvægtede disponible indkomst er mindre end et ækvivalensvægtet fiktivt kontanthjælpsniveau for familien. Det fiktive kontanthjælpsniveau er beregnet ud fra, hvad en familie af en given størrelse ville kunne forventes at modtage ud fra satserne i kontanthjælpsloftet samt børnepenge. For sammenlignelighedens skyld har vi også anvendt disse satser for årene 2002 og 2003, selvom kontanthjælpsloftet endnu ikke var gældende her. Det skal understreges, at dette kontanthjælpsniveau er fiktivt og kun er en indikator for kontanthjælpsloftet, idet reglerne er for komplicerede til, at vi kan beregne det reelle kontanthjælpsniveau for hver enkelt familie. Dette mål skal således udelukkende tages som en indikator for kontanthjælpsniveauet.

Den disponible indkomst er defineret som den samlede indkomst minus skat, renteudgifter og underholdsbidrag. Desuden indgår der i den disponible indkomst et beregnet afkast af ejerbolig for at udligne forholdene mellem boligejere og lejere. Den disponible familieindkomst er summen af alle familiemedlemmers disponible indkomst.

De disponible indkomsters ækvivalens korrigeres for familiestørrelse. Det gør vi, fordi det er økonomisk fordelagtigt at bo i større familie, hvor en række udgifter kan deles på familiebasis. Ækvivalenskorrektionen medfører desuden, at det giver mening at sammenligne indkomstniveauer for individer, der bor i familier af forskellig størrelse.

Vi benytter OECD's ækvivalensvægt for alle tre fattigdomsmål i rapporten. Den beregnes som (antal voksne + antal børn)^{0.5}. En familie på to voksne og to børn har således en ækvivalensvægt på 2, mens en familie på én voksen og ét barn har en ækvivalensvægt på ca. 1,4. Den samlede disponible indkomst for familien divideres med familiens ækvivalensvægt, hvorved den ækvivalenskorrigerede indkomst pr. individ fremkommer. Hvis en families samlede disponible indkomst er på 300.000 kr., vil hvert familiemedlem således få tildelt en ækvivalenskorrigeret disponibel indkomst på 150.000 kr., hvis familien består af to voksne og to børn. Hvis familien kun består af en voksen og et barn, vil den ækvivalenskorrigerede disponible indkomst for hvert familiemedlem i stedet være ca. 210.000 kr.

Familiestørrelsen baseres på Danmarks Statistiks D-familie-type. En D-familie kan bestå af op til to generationer, der bor sammen. Således regnes også hjemmeboende børn over 18 år med til familien, hvis disse ikke indgår i et par eller selv har hjemmeboende børn. Hvis et barn ikke er hjemmeboende udgør det sin egen D-familie. Gruppen af ikke-hjemmeboende børn indeholder både unge, der er flyttet hjemmefra, inden de er fyldt 18 år, og børn, der er anbragt i plejefamilie eller er enlige flygtningebørn. Denne gruppe af børn er selvfølgelig problematisk i forhold til målingen af fattigdom, fordi de næsten pr. definition vil blive klassificeret som fattige, idet de sjældent har nogen særlig indkomst. Problemet er, at børnene sjældent står så alene, som indkomsttallene antyder – fx vil børn anbragt hos en plejefamilie i realiteten dele økonomi med denne familie. Vi har dog valgt ikke at ekskludere børnene fra analysen, da de nødvendigvis må indgå i en totaltælling af danske børn. I flere af analyserne skelner vi dog mellem fattige børn inklusive og eksklusive de ikke-hjemmeboende børn.

FATTIGDOMSGRÆNSER

Analyseenheden i forhold til klassificeringen af fattige/ikke-fattige er den individuelle ækvivalenskorrigerede disponible indkomst. Fattigdomsgrænserne defineres i forhold til indkomstfordelingen for den samlede population. Fastsættelsen af fattigdomsgrænser medfører, at hver person i populationen – både børn og voksne – klassificeres som enten fattig (med indkomst under fattigdomsgrænsen) eller ikke-fattig (med indkomst over fattigdomsgrænsen). Andelen af fattige børn opgøres herefter

ved at tælle antallet af fattige børn (under 18 år) i forhold til alle børn i Danmark.

Den præcise fattigdomsgrænse afhænger af fattigdomsmålet: For 50 pct. af medianen var grænsebeløbet 98.350 kr. i 2006 (ækvivalenskorrigeret disponibel indkomst). Således skulle en enlig tjene over 98.350 kr. for ikke at blive klassificeret som fattig, mens en familie på to voksne og to børn skulle have en husstandsindkomst på over 196.700 kr. for ikke at blive klassificeret som fattig. For 60 pct. af medianen var grænsebeløbet 118.000 kr. i 2006. Således skulle en enlig tjene over 118.000 kr. for ikke at blive klassificeret som fattig, mens en familie på to voksne og to børn skulle have en husstandsindkomst på over 236.000 kr. for ikke at blive klassificeret som fattig.

Grænsebeløbet for implicit fattigdom afhænger af familiesammensætningen, men som eksempel kan nævnes, at grænsebeløbet for en familie med to voksne og to børn på 1 og 4 år var 228.042 kr. i 2006.

UDVIKLINGEN I DEN RELATIVE FATTIGDOM

I dette kapitel beskriver vi udviklingen i andelen af relativt fattige børn i perioden 2002-2006. Desuden indeholder kapitlet en analyse af graden af fattigdom, dvs. hvor langt fra fattigdomsgrænsen børnene er.

Udviklingen i andelen og antallet af børn, der lever under fattigdomsgrænsen målt som 50 pct. af medianindkomsten, findes i tabel 2.1. Andelen varierer i perioden fra 4,2 pct. (2002) til 5,3 pct. (2005) Omregnet til antal børn svarer dette til ca. 49.000 børn i 2002 og ca. 63.000 børn i 2005.

TABEL 2.1

Andel relativt fattige børn målt ved 50 pct. af medianindkomsten.

	Fattige, procent	Antal 1.000 personer
2002	4,2	49,8
2003	4,3	51,2
2004	4,8	57,9
2005	5,3	63,5
2006	4,9	59,2

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Samme tendens i andelen af fattige børn kan observeres, når 60 pct. af medianindkomsten anvendes som fattigdomsgrænse, se tabel 2.2: Ande-

len stiger her fra 9,1 pct. i 2002 til 11,7 pct. i 2005, hvorefter den falder til 11,0 pct. i 2006. Niveaueet er som ventet noget højere for dette fattigdomsbegreb end for 50 pct. af medianen, hvilket afspejler, at mange børn – 50-70.000 – lever i familier med en indkomst mellem 50 og 60 pct. af medianindkomsten.

TABEL 2.2

Andel relativt fattige børn målt ved 60 pct. af medianindkomsten.

	Fattige, procent	Antal 1.000 personer
2002	9,1	107,2
2003	9,5	112,0
2004	11,0	131,1
2005	11,7	140,4
2006	11,0	133,0

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

For det tredje fattigdomsmål – det fiktive kontanthjælpsniveau – er udviklingen i perioden derimod lidt anderledes. Modsat de to øvrige fattigdomsmål ligger andelen af børn, som er fattige målt ved dette mål, ret konstant i perioden 2002-2005 (mellem 6,8 og 7,0 pct.), hvorefter det ligesom de øvrige mål falder til en andel på 6,3 pct. i 2006.

TABEL 2.3

Andel implicit fattige børn målt ved fiktivt kontanthjælpsniveau.

	Fattige, procent	Antal 1.000 personer
2002	6,8	79,6
2003	7,0	83,3
2004	7,0	83,1
2005	6,9	82,7
2006	6,3	75,7

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Konklusionerne i forhold til udviklingen i antallet af fattige børn afhænger således i nogen grad af, hvilken definition der anvendes. Fra 2002-2005 ser vi en stigning i andelen af fattige børn, når vi anvender henholdsvis 50 og 60 pct. af medianindkomsten som fattigdomsgrænse. Dette afspejler, at samfundet samlet set er blevet rigere i perioden, men

at gruppen med de relativt laveste indkomster ikke er fulgt med. Til gengæld ser vi en konstant andel af fattige børn i perioden 2002-2005, når vi anvender den fiktive kontanthjælpsgrænse. Denne grænse har ikke flyttet sig betydeligt i løbet af perioden, og den konstante andel af børn afspejler således, at andelen af børn i familier med indkomster under denne mere eller mindre konstante grænse er meget stabil.

For perioden 2005-2006 ser vi så et fald i antallet af fattige børn for alle tre fattigdomsbegreber. Det skal dog understreges, at andelen af fattige børn i 2006 på trods af dette fald ligger over 2002-niveauet for de to relative begreber, 50 og 60 pct. af medianindkomsten. Samlet set er der ud fra disse to fattigdomsmål således flere fattige børn i 2006 end i 2002

Fra de tidligere undersøgelser udarbejdet af SFI på foranledning af Red Barnet ved vi, at den relative børnefattigdom har ligget ret stabilt i perioden 1984-2001. Fattigdomsniveauerne i de forskellige undersøgelser er ikke direkte sammenlignelige grundet forskelle i beregningsmetoder, men dette burde ikke have særlig indflydelse på udviklingen over tid.

Set i et internationalt perspektiv har Danmark, sammen med de øvrige nordiske lande, i nyere tid altid haft en meget lav børnefattigdom. Dette bekræftes også af en undersøgelse fra UNICEF fra 2005 af børnefattigdommen i 24 OECD-lande. Her havde Danmark den laveste relative børnefattigdom af alle (UNICEF, 2005).

GRADEN AF FATTIGDOM

Et væsentligt spørgsmål i analysen af relativ fattigdom er graden af fattigdom, dvs. hvor langt under fattigdomsgrænsen børnene befinder sig. Det er således klart, at der er væsentlig forskel på en situation, hvor indkomsten ligger på 49 pct. af medianindkomsten, og en situation, hvor indkomsten ligger på fx 30 pct. af medianindkomsten.

En måde at afdække graden af fattigdom på er at beregne, hvordan børnene fordeler sig på hele indkomstfordelingen. I tabel 2.4 beskriver vi således, hvordan børnene fordeler sig i forhold til den samlede medianindkomst i 2002 samt i 2006. Beskrivelsen er mere detaljeret for børn under fattigdomsgrænsen og mindre detaljeret for børn over fattigdomsgrænsen.

Beregningen viser, at de fattige børn findes i alle deciler under 50 pct. af medianindkomsten, dog er der flest i decilet lige under 50 pct. af medianindkomsten. Derudover er der godt 1 pct. af børnene, der befin-

der sig i det laveste indkomstdecil, 0-10 pct. af medianindkomsten, dette er hovedsageligt de ikke-hjemmeboende børn. Desuden viser tabel 2.4, at stigningen i andelen af fattige børn mellem 2002 og 2006 sker i alle deciler op til 60 pct. af medianindkomsten. De største absolutte ændringer er dog sket for 40-50 pct. og 50-60 pct. af medianindkomsten.

TABEL 2.4

Andelen af børn i forskellige indkomstgrupper, målt i forhold til samlet medianindkomst. Procent.

	2002	2006
0-10 pct. af medianindkomst	1,12	1,16
10-20 pct. af medianindkomst	0,28	0,31
20-30 pct. af medianindkomst	0,31	0,35
30-40 pct. af medianindkomst	0,69	0,77
40-50 pct. af medianindkomst	1,88	2,33
<i>I alt under 50 pct. af medianindkomsten</i>	<i>4,28</i>	<i>4,92</i>
50-60 pct. af medianindkomst	4,90	6,12
<i>I alt under 60 pct. af medianindkomsten</i>	<i>9,18</i>	<i>11,04</i>
60-100 pct. af medianindkomst	42,41	39,01
Mere end 100 pct. af medianindkomst	48,45	49,96
Samlet antal børn (1.000 personer)	1.173,2	1.206,5

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

DE FATTIGE BØRN – DEMOGRAFISKE OG SOCIOØKONOMISKE KARAKTERISTIKA

I dette kapitel beskriver vi den demografiske og socioøkonomiske baggrund for de fattige børn. Udgangspunktet for denne analyse er fattigdom målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Det skal understreges, at tælleenheden i analyserne er børn. Bor der flere børn i en familie, tæller denne familie således med flere gange. Endvidere skal det nævnes, at vi har testet forskellene mellem fordelingerne for fattige henholdsvis ikke-fattige børn ved hjælp af χ^2 -test. Resultater af disse test er angivet i noterne til de enkelte tabeller. Bemærk, at vi for nemheds skyld gennemgående bruger begrebet fattigdom, selvom vi egentlig mener relativ fattigdom.

DEMOGRAFI

Den første parameter, vi ser på, er, hvilken familietype børnene tilhører, se tabel 3.1. Der er meget store forskelle på, hvilken familietype de fattige og ikke-fattige børn tilhører. For det første har vi som nævnt i metodekapitlet en gruppe af ikke-hjemmeboende børn. Denne gruppe vil næsten altid tilhøre gruppen af fattige børn, idet børnene kun meget sjældent har egen indkomst af betydning. I tabel 3.1 ser vi således, at andelen af fattige ikke-hjemmeboende børn er 26 pct. i 2002 og 21 pct. i 2006, mens andelen af ikke-fattige ikke-hjemmeboende børn i begge år er 0 pct. Som diskuteret i metodekapitlet er dette en vanskelig gruppe –

rent statistisk er de fattige, idet de enten slet ikke har nogen indkomst eller har en meget lav indkomst; omvendt lever en del af børnene selvfølgelig i andre familiekonstellationer (fx hos plejefamilier), hvor de langt fra selvfølgelig er udsat for økonomisk fattigdom. Det ses af tabel 3.1, at antallet af fattige børn ville være omkring 13.000 personer lavere, hvis disse børn ikke inkluderes i analysen, svarende til en andel på ca. 3,9 pct. i 2006.

Det andet signifikante resultat i tabel 3.1 er, at en meget stor del af de fattige børn bor hos en enlig forsørger – og dette er i langt de fleste tilfælde moren. Omkring en tredjedel af alle fattige børn bor således hos en enlig forsørger, mens det kun gælder omkring hver sjette ikke-fattige barn (og hvis de ikke-hjemmeboende børn ikke inkluderes i analysen er det op imod halvdelen af de fattige børn, der bor hos en enlig forsørger). Dette resultat er naturligvis forventeligt, idet en enlig forsørger alt andet lige skal have en noget højere indkomst end en person i et parforhold for at familiens indkomst ikke kommer til at ligge under fattigdomsgrænsen.

TABEL 3.1

Fordelingen på familietyper opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent (antal 1.000 personer).

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Enlig	15,0 (168,4)	36,1 (18,0)	16,5 (189,8)	36,6 (21,8)
Par	85,0 (954,9)	37,7 (18,8)	83,5 (957,4)	42,0 (24,9)
Ikke-hjemmeboende børn	0,0 (0,1)	26,2 (13,0)	0,0 (0,1)	21,4 (12,7)
Alle	100 (1.123,4)	100 (49,8)	100 (1.147,3)	100 (59,2)

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I tabel 3.2 viser vi familiestørrelserne for henholdsvis fattige og ikke-fattige familier. Den gennemsnitlige familiestørrelse er større i de ikke-fattige børns familier end i de fattige børns familier. Dette afspejler primært, at mange af de fattige børns familier består af eneforsørgere – og

dermed færre personer til at generere en indtægt Til gengæld er der ikke stor forskel på antallet af børn i de to typer familier. Der er således ikke umiddelbart en sammenhæng mellem store familier og fattige familier.

TABEL 3.2

Den gennemsnitlige familiestørrelse opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Antal individer.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Individer i alt	4,1	3,2	4,0	3,4
– heraf børn	2,1	2,0	2,1	2,2
– heraf voksne	1,9	1,1	1,9	1,2

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

De fattige børn er ikke fordelt ligeligt på regioner i Danmark, se tabel 3.3. Særligt er der relativt flere fattige børn i København og i ‘Øvrige Sjælland og Bornholm’, mens der er relativt færre fattige børn i ‘Omegn København og Nordsjælland’ samt i Midtjylland. Ser vi på udviklingen fra 2002 til 2006, ser de regionale forskelle ud til at være blevet større. I 2002 var den største regionale difference således på 2,0 procentpoint (3,2-5,2 pct.), mens den største regionale difference i 2006 var på 2,7 procentpoint (3,5-6,2 pct.). Andelen af fattige børn er dog steget i alle regioner mellem de to år – fra en 0,3 procentpoints stigning i ‘Omegn København og Nordsjælland’ til en stigning på 1,0 procentpoint i København og i ‘Øvrige Sjælland og Bornholm’.

TABEL 3.3

Geografisk fordeling opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent (antal 1.000 personer).

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Storkøbenhavn	95,0 (220,9)	5,0 (11,7)	94,0 (226,7)	6,0 (14,6)
Omegn København og Nordsjælland	96,8 (136,9)	3,2 (4,5)	96,5 (145,1)	3,5 (5,2)
Øvrige Sjælland og Bornholm	94,8 (123,3)	5,2 (6,8)	93,8 (125,4)	6,2 (8,2)
Fyn	95,7 (98,0)	4,3 (4,4)	94,9 (99,4)	5,1 (5,3)
Syddjælland	95,8 (107,7)	4,2 (4,7)	95,4 (106,3)	4,6 (5,1)
Midtjylland	96,4 (140,8)	3,6 (5,2)	96,0 (145,0)	4,0 (6,0)
Østjylland	96,1 (190,6)	3,9 (7,6)	95,5 (195,4)	4,5 (9,2)
Nordjylland	95,7 (105,0)	4,3 (4,7)	95,0 (104,0)	5,0 (5,5)

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I tabel 3.4 ses aldersfordelingen for fattige og ikke-fattige børn. I gennemsnit er de fattige børn yngre end de ikke-fattige børn – 0,4 år yngre i 2002 og 0,8 år yngre i 2006. Ser man på fordelingen på aldersgrupper, viser det sig, at dette skyldes, at de fattige børn er overrepræsenterede i kategorien 0-2 år, mens de er underrepræsenterede i kategorien 14-17 år. I kategorierne 3-7 år og 8-13 år er der derimod lige mange fattige og ikke-fattige børn.

De yngre fattigere børn har ligeledes forældre, der er yngre end forældre generelt, se tabel 3.5. I gennemsnit er mødrene til de fattige børn således ca. 4 år yngre end mødre til ikke-fattige børn, mens forskellen for mændenes vedkommende er ca. 2 år. Bemærk, at der er langt færre mænd end kvinder i tabellen, idet gennemsnitsalderen er beregnet for de mænd henholdsvis kvinder, der bor sammen med barnet. Bemærk ligeledes, at manden henholdsvis kvinden ikke i alle tilfælde er barnets forældre – der kan fx være tale om en stedforælder. Termerne 'mor' og 'far' anvendes dog for enkeltheds skyld.

Det er naturligt, at de fattige børn og deres familier er yngre end børnefamilier generelt. Man kan således forestille sig, at netop mange unge børnefamilier med små børn endnu er i etableringsfasen med lave indkomster – fx vil der være en del studerende i gruppen.

TABEL 3.4

Børnenes aldersfordeling opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
0-2 år	11,3	13,3	10,6	13,3
3-7 år	23,1	23,9	21,7	24,3
8-13 år	40,9	40,5	40,3	39,2
14-17 år	24,7	22,5	27,4	23,2
I alt	100	100	100	100
Gennemsnitsalder, år	9,2 år	8,8 år	9,6 år	8,8 år

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen i gennemsnitsalder mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 3.5

Aldersfordeling for forældre/voksne, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. År (antal 1.000 personer).

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Alder, kvinde	38,3	34,5	39,3	34,8
	(623,7)	(18,7)	(631,1)	(22,8)
Alder, mand	40,9	38,8	41,7	39,2
	(540,9)	(10,2)	(540,8)	(13,0)

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Alle aldersforskelle mellem ikke-fattig og fattig er signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Ser vi på andelen af fattige børn blandt børn, som er af henholdsvis dansk oprindelse, indvandrere eller efterkommere (ifølge Danmarks

Statistik definition), er der tydelige forskelle, se tabel 3.6. Der er således langt flere fattige børn blandt gruppen af indvandrere, men også blandt gruppen af efterkommere er der flere fattige børn. I 2002 var andelen af fattige børn næsten fire gange så stor blandt indvandrere som blandt danskere og næsten tre gange så stor blandt efterkommere som blandt danskere. I 2006 var forskellene endnu større – andelen af fattige børn var mere end fem gange så stor blandt indvandrere og 3,5 så stor blandt efterkommerne end blandt de danske børn. Det vil sige, at den samlede stigning i andelen af fattige børn i perioden i overvejende grad skyldes en stigning i andelen af fattige børn blandt indvandrere og efterkommere. Bemærk, at det her er børnenes oprindelse, vi fokuserer på, og at vi ikke skelner mellem indvandrere og efterkommernes oprindelseslande. Vi vender tilbage til de indbyrdes forskelle mellem disse børn senere i dette kapitel.

TABEL 3.6

Fordelingen på etnisk oprindelse opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent (antal 1.000 personer).

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Dansk	96,4 (1025,4)	3,6 (40,0)	96,2 (1047,9)	3,8 (41,2)
Indvandrer	86,6 (31,2)	13,4 (4,8)	79,2 (24,6)	20,8 (6,4)
Efterkommer	90,5 (66,8)	9,5 (7,0)	86,6 (74,8)	13,4 (11,5)
Alle	95,8 (1.123,4)	4,2 (49,8)	95,1 (1.147,2)	4,9 (59,2)

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

SOCIOØKONOMISK BAGGRUND

I forhold til socioøkonomisk baggrund ser vi på den højeste fuldførte uddannelse og hovedbeskæftigelsen i året¹ for de voksne, der bor sammen med barnet. Vi skelner mellem kvinder og mænd. Endvidere ser vi på andelen af børn, hvor en af forældrene har været i fængsel. Bemærk, at tabellerne ikke inkluderer ikke-hjemmeboende børn, da de ikke kan kobles til nogen voksne. Bemærk ligeledes, at tabellerne inkluderer ca. det halve antal voksne i forhold til antallet af børn, idet hver voksen i gennemsnit har ca. to børn. Vi tæller således ikke de voksne flere gange, selvom de er forældre til flere børn. Endvidere er der flere mødre/kvinder end fædre/mænd, fordi de fleste børn af eneforsørgere bor hos deres mødre.

I tabel 3.7 findes højeste fuldførte uddannelsesniveau for mændene i børnefamilierne, og i tabel 3.8 for kvinderne. For både mænd og kvinder gælder det, at voksne uden kompetencegivende uddannelse (grundskole eller gymnasium som højest fuldførte uddannelse) er overrepræsenterede i gruppen af fattige. Tilsvarende mangler der oplysning om uddannelsesniveau for langt flere både kvinder og mænd i gruppen af fattige. Det er typisk for indvandrere, at der ikke er registreret et uddannelsesniveau, så de manglende oplysninger afspejler således den højere andel af indvandrere blandt de fattige børns forældre.

Generelt er personer med en kompetencegivende uddannelse (erhvervsfaglig eller videregående) underrepræsenterede i gruppen af fattige. En undtagelse er mænd med kort videregående uddannelse, som specielt i 2002 er overrepræsenterede blandt gruppen af fattige. En forklaring kan være arbejdsmarkedssituationen for disse mænd, som specielt var vanskelig i 2002.

1. Det vil sige den hovedbeskæftigelse, som er dominerende i løbet af kalenderåret.

TABEL 3.7

Uddannelsesniveaue for fædre/mandlige voksne, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Manglende oplysning	2,2	15,5	2,3	19,5
Grundskole	20,9	24,6	18,5	26,1
Gymnasium	5,2	8,2	5,4	9,0
Erhvervsfaglig	42,5	29,6	41,7	26,3
Kort videregående	7,6	11,8	8,4	8,5
Mellemlang videregående	11,5	4,4	11,9	4,4
Lang videregående	10,3	6,0	11,8	6,2
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	540,9	10,2	540,8	13,0

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 3.8

Uddannelsesniveaue for mødre/kvindelige voksne, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Manglende oplysning	2,0	14,1	2,3	17,7
Grundskole	23,2	33,5	18,6	34,6
Gymnasium	6,7	12,8	6,7	11,6
Erhvervsfaglig	36,6	23,8	36,6	21,0
Kort videregående	4,6	3,7	5,0	3,2
Mellemlang videregående	20,0	6,9	21,7	6,9
Lang videregående	7,0	5,2	9,1	5,1
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	623,7	18,7	631,1	22,8

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I tabel 3.9 og 3.10 vises hovedbeskæftigelsen i året for henholdsvis mænd og kvinder i børnefamilierne. Hovedbeskæftigelsen i året er statistisk defineret som den aktivitet, der tidsmæssigt har fyldt mest i løbet af det

betragtede kalenderår. Som i de ovenstående tabeller gælder det, at tabellerne ikke er repræsentative for henholdsvis mænd og kvinder generelt, men derimod for voksne, der bor sammen med børn (børnefamilier).

De første tre rækker i tabel 3.9 og 3.10 angiver personer i beskæftigelse, enten som lønmodtagere eller selvstændige. For lønmodtagere er der klart mindre risiko for at være i gruppen af fattige. Derimod er der en relativ stor andel af selvstændige i gruppen af fattige, særligt for mændenes vedkommende, hvor omkring en tredjedel af de fattige børns fædre/mandlige voksne er selvstændige. Dette peger på et problem ved opgørelsen af statistisk økonomisk fattigdom, idet vi ved, at det er svært at opgøre selvstændiges indkomst pga. de særlige skatteregler, der knytter sig hertil. Omvendt er der klart mange selvstændige, der ikke har mange penge til rådighed. Men som for gruppen af ikke-hjemmeboende børn er det svært præcist at vide, hvordan den reelle indkomstsituation for gruppen af selvstændige er. Det skal i øvrigt bemærkes, at andelen af beskæftigede fattige er faldet drastisk fra 2002 til 2006 for både kvinder og mænd – samlet er andelen af fattige børns fædre i beskæftigelse faldet fra 68,1 pct. til 50,0 pct., mens andelen for kvindernes vedkommende er faldet fra 52,1 pct. til 30,6 pct. Der er således en mindre sandsynlighed for, at beskæftigede er i gruppen af fattige i 2006 i forhold til i 2002.

Omvendt er andelen af ikke-beskæftigede fattige steget i perioden. De største stigninger er sket i grupperne uddannelsessøgende (4,7 procentpoint for mænd og 6,9 procentpoint for kvinder), kontanthjælp (4,8 procentpoint for mænd og 6,5 procentpoint for kvinder) og 'andre' (8,3 procentpoint for mænd og 6,6 procentpoint for kvinder). Til gengæld er der blevet relativt færre blandt grupperne 'førtidspensionist', 'folkepensionist' og 'efterløn' i 2006 sammenlignet med i 2002. Det skal nævnes, at gruppen 'andre' inkluderer personer uden arbejds- eller overførselsindkomst (fx hjemmegående), men også personer med andre typer overførselsindkomster, der ikke indgår i de øvrige kategorier som fx starthjælpen, der blev indført i løbet af 2002.

TABEL 3.9

Socioøkonomisk niveau for fædre/mandlige voksne, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønmodtager på mellem/højt niveau	31,3	8,1	33,1	3,5
Lønmodtager på grund/andet niveau	49,4	25,2	50,5	14,6
Selvstændig	9,6	34,8	9,0	31,9
Arbejdsløs	1,6	3,6	1,5	4,5
Sygedagpenge	0,7	1,6	0,7	2,4
Uddannelsessøgende	0,1	2,0	0,3	6,7
Førtidspensionist	2,9	2,9	2,0	2,0
Folkepensionist	0,5	0,8	0,2	0,4
Efterløn	0,5	0,4	0,2	0,2
Kontanthjælp	1,7	5,0	1,6	9,8
Andre	1,8	15,7	1,0	24,0
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	540,9	10,2	540,8	13,0

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 3.10

Socioøkonomisk niveau for mødre/kvindelige voksne, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønmodtager på mellem/højt niveau	33,9	13,5	35,4	4,3
Lønmodtager på grund/andre niveau	44,8	28,2	43,8	16,3
Selvstændig	3,9	10,4	3,6	10,0
Arbejdsløs	2,8	5,2	3,0	6,9
Sygedagpenge	2,3	4,2	3,0	6,1
Uddannelsessøgende	0,6	3,5	1,2	10,4
Førtidspensionist	4,1	4,1	2,7	2,1
Folkepensionist	0,0	0,1	0,0	0,0
Efterløn	0,1	0,0	0,0	0,0
Kontanthjælp	4,9	14,4	5,3	20,9
Andre	2,6	16,5	2,1	23,1
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	623,7	18,7	631,1	22,8

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I tabel 3.11 ser vi andelen af børn, hvor én af de voksne i familien har været i fængsel. Andre undersøgelser har vist, at kriminalitet kan være forbundet med økonomisk fattigdom, og det kan derfor tænkes, at de fattige børn oplever denne situation mere end andre børn. I 2006 er dette da også tilfældet, idet 5 pct. af de fattige børn har oplevet, at én af deres forældre har været i fængsel, mod 3,5 pct. af de ikke-fattige børn. Også her ser vi altså forskelle for de fattige og de ikke-fattige børn.

TABEL 3.11

Forældres kriminalitet, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	2006	
	Ikke-fattig	Fattig
En af barnets forældre/voksne har været i fængsel	3,5	5,0

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Der er signifikant forskel mellem fattige og ikke-fattige børn på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

DANSKE BØRN, INDVANDRERBØRN OG EFTERKOMMERBØRN

Som beskrevet i tabel 3.6 er der stor forskel på andelen af fattige børn blandt danske børn, indvandrerbørn og efterkommerbørn. Et spørgsmål er, hvorvidt det er de samme faktorer, der gør sig gældende i forhold til fordelingen af fattigdom inden for de tre grupper.

I tabel 3.12 findes fordelingen på familietyper for de tre grupper, og her er store forskelle. For det første viser det sig, at langt den overvejende del af de ikke-hjemmeboende børn er af dansk oprindelse. Andelen af ikke-hjemmeboende børn er således langt mindre blandt indvandrere og specielt efterkommere end blandt fattige børn af dansk oprindelse. For det andet er der færre fattige indvandrer- og efterkommerbørn, der bor hos en enlig forsørger, end blandt danske børn. Specielt blandt indvandrerbørnene er der relativt færre, der bor med en enlig forsørger. Samlet betyder dette, at markant flere indvandrer- og efterkommerbørn bor i familier med to voksne sammenlignet med de danske børn. Med andre ord er det, at der er to voksne i familien, ikke samme garanti for ikke at komme under fattigdomsgrænsen for indvandrer- og efterkommerbørnene, som det er for de danske børn. Omvendt viser tallene, at fattigdom for danske børn ofte skyldes et brud i familien. Det kan fx være, fordi den ene voksne har forladt familien, eller fordi barnet selv er flyttet fra sin familie og derfor bliver karakteriseret som et ikke-hjemmeboende barn.

TABEL 3.12

Fordelingen på familietyper opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent (antal 1.000 personer).

	Dansk		Indvandrere		Efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Enlig	16,3 (170,7)	39,8 (16,4)	20,7 (5,0)	24,5 (1,6)	18,7 (14,0)	32,0 (3,7)
Par	83,7 (877,1)	33,3 (13,7)	79,3 (19,5)	59,8 (13,7)	81,3 (60,8)	63,3 (7,3)
Ikke-hjemmeboende børn	0,0 (0,1)	27,0 (11,1)	0,0 (0,0)	15,7 (1,0)	0,0 (0,0)	4,7 (0,5)
I alt	100 (1047,9)	100 (41,2)	100 (24,6)	100 (6,4)	100 (74,8)	100 (11,5)

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

En anden forskel på de tre grupper af børn er familiestørrelsen, se tabel 3.13. Generelt er både indvandrer- og efterkommerfamilier større end danske familier, og dette skyldes alene, at der er flere børn. Derudover viser tabellen nøjagtig samme resultat som for alle børn, nemlig at de fattige børns familier ikke adskiller sig i forhold til antal børn, men derimod ved, at der er færre voksne, hvilket vil sige færre mulige forsørgere.

TABEL 3.13

Den gennemsnitlige familiestørrelse opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Antal individer.

	Dansk		Indvandrere		Efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Individer i alt	4,0	2,9	4,9	4,2	4,6	4,6
– heraf børn	2,1	1,9	2,8	2,7	2,7	2,9
– heraf voksne	1,9	1,1	2,0	1,5	2,0	1,6

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

For alle tre grupper af børn gælder det, at de fattige børn er yngre end de ikke-fattige, se tabel 3.14. Indvandrerbørnene har en skæv aldersprofil i forhold til de yngste børn, idet de er væsentligt ældre – dette skyldes naturligvis, at de netop er indvandret til Danmark i løbet af barndommen. Omvendt er efterkommerne lidt yngre end de danske børn, og særligt er der mange i alderen 0-7 år. Dette skyldes dog ligeledes en sammensætningseffekt, idet gruppen af indvandrere og efterkommere i Danmark generelt er forholdsvis ung og derfor gennemsnitligt har yngre børn.

TABEL 3.14

Børnenes aldersfordeling opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrer		Efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
0-2 år	10,7	12,9	0,9	4,4	12,0	19,9
3-7 år	21,7	23,3	5,7	15,8	27,5	32,4
8-13 år	40,3	39,2	38,9	43,8	41,0	36,5
14-17 år	27,3	24,6	54,5	36,0	19,5	11,2
I alt	100	100	100	100	100	100
Gennemsnits- alder, år	9,5 år	9,0 år	13,2 år	11,0 år	8,5 år	6,9 år

Anm.: Forskellene i gennemsnitsalder mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I de næste tabeller ser vi på forskellen i socioøkonomisk baggrund for børn af henholdsvis dansk oprindelse og indvandrer-/efterkommeroprindelse. Vi samler her gruppen af indvandrere og efterkommere, fordi den samme voksne både kan være forælder til et indvandrerbarn og til et efterkommerbarn, hvorfor det ikke giver så meget mening at adskille de to. I tabel 3.15 og 3.16 vises uddannelsesniveaue for henholdsvis mænd og kvinder. Det er her tydeligt, at der mangler oplysning om uddannelse for langt flere forældre til indvandrer- og efterkommerbørn. Den manglende oplysning om uddannelse skyldes, at personerne ikke har gennemført en dansk uddannelse. Det vil sige, at de enten ingen uddannelse har eller har en uddannelse fra udlandet, som kan være meget kort eller svær

at anvende i Danmark. Specielt for de fattige indvandrere-/efterkommerbørn mangler der ofte oplysning om forældrenes uddannelse. Endvidere viser de to tabeller, at andelen af forældre med en kompetencegivende uddannelse er noget lavere for indvandrere-/efterkommerbørnene i forhold til børnene af dansk oprindelse. Specielt er der få af indvandrere-/efterkommerbørnenes forældre, der har en erhvervsfaglig uddannelse. Dette gælder dog både for gruppen af fattige og ikke-fattige børn.

TABEL 3.15

Uddannelsesniveau for fædre/mandlige voksne, opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrere/efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Manglende oplysning	1,0	7,5	14,3	35,4
Grundskole	17,8	26,4	25,5	25,7
Gymnasium	5,0	8,7	9,0	9,5
Erhvervsfaglig	43,4	34,1	25,9	16,0
Kort videregående	8,7	11,8	6,3	4,2
Mellemlang videregående	12,1	3,9	10,0	5,0
Lang videregående	12,1	7,7	9,0	4,2
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	487,4	7,4	53,5	5,6

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 3.16

Uddannelsesniveau for mødre/kvindelige voksne, opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrere/efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Manglende oplysning	0,6	6,1	16,5	38,6
Grundskole	17,4	37,7	29,4	28,9
Gymnasium	6,2	12,0	10,7	10,8
Erhvervsfaglig	38,2	26,1	22,8	11,7
Kort videregående	5,1	3,4	4,3	2,8
Mellemlang videregående	23,1	8,3	10,2	4,2
Lang videregående	9,5	6,4	6,1	2,9
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	564,9	14,7	66,2	8,1

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger

Samme mønster genfindes for hovedbeskæftigelsen i året, se tabel 3.17 og 3.18. Indvandrere-/efterkommerbørnenes forældre er således generelt sjældnere i beskæftigelse og generelt oftere modtagere af specielt førtidspension og kontanthjælp. Igen er det en forskel, der ses både for fattige og ikke-fattige børn. Derimod finder vi, at de samme grupper er overrepræsenterede blandt de fattige – nemlig uddannelsessøgende, kontanthjælpsmodtagere og andre. Generelt er niveauet for fx førtidspension og kontanthjælp væsentligt højere blandt indvandrere-/efterkommergruppen end blandt gruppen af dansk oprindelse. Det kan dog bemærkes, at der er markant færre førtidspensionister blandt gruppen af fattige end blandt gruppen af ikke-fattige for indvandrere-/efterkommergruppen.

TABEL 3.17

Socioøkonomisk niveau for fædre/mandlige voksne, opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrere/efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønmodtager på mellem/højt niveau	35,1	4,8	15,7	1,7
Lønmodtager på grund/andet niveau	50,9	15,8	46,4	13,1
Selvstændig	9,0	36,9	9,5	25,2
Arbejdsløs	1,0	3,0	6,1	6,5
Sygedagpengemodtager	0,5	1,7	2,3	3,4
Uddannelsessøgende	0,2	7,3	0,5	6,0
Førtidspensionist	1,4	1,6	7,5	2,6
Folkepensionist	0,2	0,3	0,6	0,5
Efterlønsmodtager	0,2	0,2	0,4	0,2
Kontanthjælpsmodtager	0,8	4,7	8,6	16,6
Andre	0,8	23,8	2,6	24,3
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	487,4	7,4	53,5	5,6

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

TABEL 3.18

Socioøkonomisk niveau for mødre/kvindelige voksne, opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrere/efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønmodtager på mellem/højt niveau	37,9	5,9	13,7	1,3
Lønmodtager på grund/andet niveau	44,6	20,2	36,8	9,2
Selvstændig	3,6	11,6	3,3	7,0
Arbejdsløs	2,5	7,0	6,6	6,7
Sygedagpengemodtager	2,7	6,7	5,8	5,1
Uddannelsessøgende	1,1	12,3	1,7	7,0
Førtidspensionist	2,6	2,4	4,1	1,4
Folkepensionist	0,0	0,0	0,0	0,1
Efterlønsmodtager	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontanthjælpsmodtager	3,5	17,4	20,5	27,2
Andre	1,4	16,5	7,6	35,0
I alt	100	100	100	100
Antal 1.000 personer	564,9	14,7	66,2	8,2

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel. Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Som det sidste i dette kapitel ser vi på kriminalitet blandt de tre grupper af børn. For de danske børn er der forskel på, om én af forældrene har været i fængsel for de fattige og ikke-fattige børn. 5 pct. af de fattige danske børn har en forælder, der har prøvet at sidde i fængsel, mens tallet er 3,4 pct. for de ikke-fattige. For indvandrerbørnene er sandsynligheden for, at én af forældrene har været i fængsel derimod mindre for de fattige i forhold til de ikke-fattige, mens det er omvendt for efterkommerbørnene. Det er ligeledes for efterkommerbørnene, at den samlede risiko er størst. Man skal her tænke på, at indvandrerbørnene typisk ikke har været så længe i Danmark, hvilket trækker dette gennemsnit ned.

TABEL 3.19

Forældres kriminalitet, opdelt efter etnisk oprindelse samt ikke-fattige børn og fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten.

Procent.

	Dansk		Indvandrere		Efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
En af barnets forældre/voksne har været i fængsel	3,4	5,0	3,0	1,9	5,4	6,4

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

DE FATTIGE BØRN – INDKOMSTTYPER

I dette kapitel analyserer vi de forskellige typer indkomst, som en familie kan have. Den disponible indkomst er for mange familier sammensat af forskellige indkomsttyper – fx kan den ene voksne være studerende og modtage SU, mens den anden voksne er lønmodtager og modtager lønindkomst. Lønmodtageren kan også have været arbejdsløs en del af året og derfor både have lønindkomst og arbejdsløshedsdagpenge som indkomstkilder.

I tabel 4.1 har vi opdelt alle børnene efter, hvilke indkomstkilder der findes i deres familie. Langt de fleste af børnene bor i familier med lønindkomst – 93,9 pct. eller 1,09 millioner – og vi ser da også som ventet, at langt færre familier med lønindkomst befinder sig under fattigdomsgrænsen. I 2006 er det således 4,9 pct. af alle børn, der bor i familier med en samlet indkomst på under 50 pct. af medianindkomsten, mens kun 2,7 pct. af børn i familier med lønindkomst falder under denne fattigdomsgrænse.

Ligeledes er der en mindre sandsynlighed for at befinde sig under fattigdomsgrænsen for børn i familier, hvor der i løbet af året er blevet modtaget arbejdsløshedsdagpenge. Dette skyldes, at langt de fleste, der modtager arbejdsløshedsdagpenge, også vil have lønindkomst i året, idet de kun er arbejdsløse i en kortere periode. Der er dog lidt flere fattige børn blandt familier, der har modtaget arbejdsløshedsdagpenge i året end blandt familier, der har modtaget lønindkomst.

Som beskrevet i forrige kapitel er selvstændige kraftigt overrepræsenterede blandt de fattige børns forældre, når man ser på hovedbeskæftigelsen i året (se tabel 3.9 og 3.10). Det er vanskeligt at indfange de selvstændiges indkomst, men vi ser her på familier, der har en eller anden form for virksomhedsindkomst i løbet af året (hvad enten den er positiv eller negativ). I 2002 er andelen af fattige børn i disse familier lidt højere end andelen af fattige børn generelt (4,9 pct. i forhold til 4,2 pct.), hvorimod de to andele i 2006 er ens (4,9 pct.). Målt på denne måde finder vi således ikke en overrisiko for, at børn af selvstændige lever under fattigdomsgrænsen.

Heller ikke i familier, hvor én af de voksne er studerende og modtager SU, finder vi en større sandsynlighed for, at børnene er under fattigdomsgrænsen. Der er dog sket en stigning fra 4,1 pct. i 2002 til 5,3 pct. i 2006. Forklaringen på dette er sandsynligvis, at der er flere uddannelsessøgende i 2006 i forhold til i 2002 (se tabel 3.9 og 3.10).

For familier, hvor kontanthjælp indgår som indkomsttype, er der større sandsynlighed for være under fattigdomsgrænsen, og endvidere er denne oversandsynlighed steget markant fra 2002 til 2006. Hvor 8,4 pct. af børnene i familier med kontanthjælp som indkomsttype i 2002 var under 50 pct. af medianindkomsten, var dette tal i 2006 steget til 13,5 pct. Som beskrevet tidligere er denne gruppe steget i perioden, hvilket forklarer resultatet.

Den sidste indkomsttype, vi ser på, er starthjælp. Starthjælpsydelsen fandtes endnu ikke i 2002, hvorfor dette tal kun er beregnet for 2006. Cirka en tredjedel af de familier, der modtager starthjælp, er under 50 pct. af medianindkomsten i 2006, hvilket er en kraftig overrepræsentation i forhold til børnefamilierne generelt. Omkring 3400 børn bor i en familie, der har modtaget starthjælp. Det skal her igen understreges, at vi udelukkende registrerer, hvorvidt familien har modtaget ydelsen i løbet af året uanset varighed. En del familier vil således kun have modtaget starthjælp en del af året.

TABEL 4.1

Andelen af ikke-fattige og fattige børn efter modtagelse af indkomsttype i familien i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

År	2002			2006		
	Ikke-fattig	Fattig	Samlet antal i 1.000 personer	Ikke-fattig	Fattig	Samlet antal i 1.000 personer
Lønindkomst	97,8	2,2	1.088,5	97,4	2,7	1.132,5
Virksomhedsindkomst	95,1	4,9	298,3	95,1	4,9	298,9
SU	95,9	4,1	119,8	94,7	5,3	146,5
Arbejdsløshedsdagpenge	97,2	2,9	232,1	96,5	3,5	200,6
Kontanthjælp	91,6	8,4	115,2	86,5	13,5	112,7
Starthjælp	-	-	-	64,5	35,5	3,4
Alle	95,8	4,2	1.173,2	95,1	4,9	1.206,5

Anm.: Både i 2002 og 2006 er forskellen mellem fattige og ikke-fattige børn signifikant på et 0,0001-procents-niveau.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

En anden måde at vurdere fordelingen af indkomster på er at opgøre, hvor mange procent af gruppen af henholdsvis fattige og ikke-fattige, der modtager den givne indkomsttype, se tabel 4.2. Det ses fx, at hvor 95 pct. af de ikke-fattige børns familier har lønindkomst i løbet af året, gælder dette kun for ca. 58 pct. af de fattige børns familier. Det ses også, at der er sket en mindre stigning fra 2002 til 2006 i andelen af familier med lønindkomst, hvilket svarer til den øgede beskæftigelse i denne periode.

Ser vi på virksomhedsindkomsten, kan vi konstatere, at 25 pct. af de ikke-fattige har en sådan, mens ca. 40 pct. af de fattige havde virksomhedsindkomst i 2002 faldende til ca. 31,5 pct. i 2006. Ser vi på familier, der modtager SU, er andelen større i 2006 end i 2002, hvilket skyldes, at antallet af studerende er øget i perioden. Andelen af familier, der modtager SU, er således steget både blandt gruppen af fattige og blandt gruppen af ikke-fattige.

For arbejdsløshedsdagpenge ser vi et fald fra 2002 til 2006 for både fattige og ikke-fattige. Således har 15,3 pct. blandt gruppen af fattige indkomst fra arbejdsløshedsdagpenge i 2006 mod 18 pct. i 2002. Ser vi derimod på kontanthjælp, kan vi observere et fald for ikke-fattige, men en stigning for de fattige: 32,6 af de fattige børns familier modtog således

kontanthjælp i 2006 mod 25,7 pct. i 2002. Stort set ingen ikke-fattige børnefamilier modtog starthjælp i 2006, mens ca. 2,5 pct. af de fattige modtog starthjælp i løbet af året.

TABEL 4.2

Forekomst af forskellige indkomsttyper i børnenes familier, opdelt efter ikke-fattige børn og fattige børn i henholdsvis 2002 og 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

År	2002		2006	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønindkomst	94,8	57,6	96,1	59,0
Virksomhedsindkomst	25,3	39,4	24,8	31,4
SU	10,2	13,3	12,1	16,8
Arbejdsledighedsdagpenge	20,1	18,0	16,9	15,3
Kontanthjælp	9,4	25,7	8,5	32,6
Starthjælp	-	-	0,2	2,6

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I tabel 4.3 opdeler vi indkomsttyperne i 2006 efter børnenes etniske oprindelse. I tabellen ses det, at kun 2,2 pct. af de danske børn, der bor i familier med lønindkomst, er ramt af fattigdom, mens dette gælder for 12,6 pct. af indvandrerne og 7,5 pct. af efterkommerne. Dette skyldes formodentlig, at danske lønmodtagere ofte har bedre betalte job, og at der i danske familier oftere er to lønmodtagere. For alle tre grupper gælder det, at en lønindkomst i familien nedsætter risikoen for fattigdom i forhold til de generelle niveauer i grupperne. Eksempelvis er 20,8 pct. af samtlige indvandrerbørn fattige, men kun 12,6 pct. af indvandrerbørnene fra en familie med en lønindkomst er fattige.

Med hensyn til virksomhedsindkomst er der for danske børn ingen forskel i forhold til det generelle niveau. For indvandrere og efterkommere er der derimod en øget fattigdomsandel blandt børn fra familier med virksomhedsindkomst, hvilket indikerer, at denne indkomst er lav. Omvendt forholder det sig for familier, der modtager SU. Her er der flere fattige blandt danske børn, der bor i familier med SU-indkomst, end der er blandt danske børn generelt. For indvandrere og efterkommere er der derimod mindre fattigdom blandt familier med SU-indkomst sammenholdt med det generelle niveau for grupperne. Dette kunne skyldes,

at det her er de ekstra ressourcestærke familier, der er under uddannelse. Det skal dog understreges, at fattigdomsandelen blandt indvandrer- og efterkommerfamilier med SU-indkomst er langt højere (9 pct.) end blandt de danske familier (4,8 pct.).

Kigger vi nærmere på familier, der modtager kontanthjælp, er der blandt danske børn væsentlig flere, der er fattige, end det generelle niveau på 3,8 pct. Således er 11,7 pct. af de danske børn, der bor i familier, som modtager kontanthjælp, fattige. For indvandrer- og efterkommerbørn er andelen af fattige blandt familier med kontanthjælpsindkomst højere end blandt de danske børn, ca. 16 pct. For indvandrerbørnene er dette dog en lidt lavere andel end andelen af fattige børn i det hele taget (20,8 pct.). Dette skyldes sandsynligvis, at relativt flere af disse børn bor i familier, der modtager starthjælp, således at kontanthjælpen er en indkomstforbedring for denne gruppe.

TABEL 4.3

Andelen af ikke-fattige og fattige børn efter modtagelse af indkomsttype i familien i 2006 opdelt efter etnisk oprindelse, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Dansk		Indvandrer		Efterkommer	
	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig	Ikke-fattig	Fattig
Lønindkomst	97,9	2,1	87,4	12,6	92,5	7,5
Virksomhedsindkomst	96,3	3,7	75,3	24,8	79,2	20,9
SU	95,2	4,8	91,1	8,9	90,6	9,4
Arbejdsløshedsdagpenge	97,2	2,8	90,2	9,8	91,9	8,1
Kontanthjælp	88,3	11,7	83,6	16,4	84,3	15,7
Starthjælp	-	-	64,8	35,2	61,9	38,1
Alle	96,2	3,8	79,2	20,8	86,6	13,4

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

FATTIGDOMMENS VARIGHED

Analyserne i de foregående kapitler har taget udgangspunkt i, hvorvidt det enkelte barn har været fattigt i det pågældende kalenderår. Men for mange er fattigdommen heldigvis en kortvarig oplevelse. Således kan blandt andet ændringer i familiernes forhold og økonomiske konjunkturer påvirke familiens økonomi fra år til år, således at den skifter mellem at være fattig og ikke-fattig. Vi ved, at fattige familier gør meget for, at deres børn mærker fattigdommen mindst muligt. Det sker fx ske, at forældrene skærer ned på deres eget forbrug frem for at lade børnene lide afsavn (Bonke, 1997; Dreyer, 2006). Dette er naturligvis lettest i en situation, hvor fattigdommen er kortvarig, mens det er vanskeligere for familier, der lever under fattigdomsgrænsen år efter år.

Fattigdommens varighed kan analyseres på flere forskellige måder. Vi har i det følgende valgt at fokusere på de børn, som var under fattigdomsgrænsen (50 pct. af medianindkomsten) i 2006, og følge disse børn bagud i tid for at se, hvor mange år de har levet under fattigdomsgrænsen. Resultatet findes i tabel 5.1, som skal læses som følger: I 2006 var andelen af fattige børn 4,9 pct. ud af en samlet børnepopulation på 1,206 millioner børn (0-18 år). Af de 1,135 millioner børn (1-18 år), der var i Danmark i både 2006 og 2005, var 2,5 pct. fattige i begge år. Af de 0,926 millioner børn (4-18 år), der fandtes i hele perioden 2002 til 2006, var 0,9 pct. fattige i hele perioden. At det samlede antal af børn falder, jo længere perioderne bliver, skyldes, at børnegruppen bliver mindre og

mindre, jo længere perioden strækker sig (fordi nogle børn ikke er født endnu, mens andre ikke er flyttet til Danmark endnu).

Andelen af fattige børn falder således, jo længere tidsperiode vi betragter, hvilket netop afspejler, at mange af børnene kun er fattige i kortere tid. Samlet er den gennemsnitlige tid i fattigdom for børn, som er fattige i 2006, og som kan observeres i hele perioden fra 2002 til 2006, 2,6 år.

Tabel 5.1 er endvidere opdelt efter børnenes oprindelse. Den gennemsnitlige varighed i fattigdom er ikke meget forskellig for de tre grupper af børn (dog en anelse højere for de danske børn sammenlignet med indvandrer- og efterkommerbørnene). Det vil sige, at den højere andel fattige børn blandt indvandrer- og efterkommerbørnene ikke afspejles i længere gennemsnitlig varighed. Dette skyldes specielt, at mange indvandrer- og efterkommerbørn kun er fattige i kort tid, mens der samlet set er en større andel af indvandrer- og efterkommerbørnene, der er fattige i hele 5-års-perioden, end andelen blandt de danske børn: Således er 0,8 pct. af de danske 4-18-årige børn udsat for fattigdom i hele perioden fra 2002 til 2006, mens de tilsvarende tal er 2,2 pct. af indvandrerbørnene og 1,3 pct. af efterkommerne.

TABEL 5.1

Varighed af fattigdom for fattige børn i 2006, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent, hvor andet ikke er angivet.

	Alle	N (1.000 personer)	Danske	Indvandrere	Efterkommere
Fattig i 2006 (Børn 0-18 år)	4,9	1.206,4	3,8	20,8	13,4
Fattig i perioden 2005-6 (Børn 1-18 år)	2,5	1.135,0	2,0	11,1	6,9
Fattig i perioden 2004-6 (Børn 2-18 år)	1,6	1.065,0	1,3	6,2	3,6
Fattig i perioden 2003-6 (Børn 3-18 år)	1,1	995,0	1,0	3,6	2,0
Fattig i perioden 2002-6 (Børn 4-18 år)	0,9	925,8	0,8	2,2	1,3
Gennemsnitlig tid i fattigdom for de fattige i perioden 2002-6 (Børn 4-18 år)	2,6 år	-	2,7 år	2,6 år	2,4 år

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

I de følgende tabeller ser vi på samspillet mellem forskellige baggrundsfaktorer og fattigdommens varighed. Vi ser således på fattige børn af en bestemt type – fx fattige børn af enlige forsørgere – og beregner, hvor mange af disse, der er fattige over flere år. Denne analyse giver mulighed for at analysere, hvorvidt børn med bestemte karakteristika er mere udsatte for at være fattige i længere tid sammenlignet med børn med andre karakteristika.

Af tabel 5.2 fremgår det, at fattige ikke-hjemmeboende børn har en markant overrisiko for at være fattige i en længere periode. Således er næsten 85 pct. af de fattige børn i 2006, der ikke er hjemmeboende, også fattige i 2005. For fattige børn, der bor med enlige forsørgere, var ca. 45 pct. fattige både i 2005 og 2006. Også på lang sigt har de ikke-hjemmeboende børn en markant overrisiko for at være fattige. Således er det over 50 pct. af de 4-18-årige fra denne gruppe, der har været fattige i hele perioden 2002-2006. For de fattige børn hos enlige forsørgere er tallet 7,4 pct., og for fattige børn i parfamilier er tallet 9 pct. Det skal dog som tidligere understreges, at gruppen af ikke-hjemmeboende børn er speciel.

TABEL 5.2

Varighed af fattigdom for fattige børn i 2006 opdelt efter familietype, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Enlig	Par	Ikke-hjemmeboende børn	Alle
Fattig i 2006 (børn 0-18 år)	100	100	100	100
Fattig i perioden 2005-6 (børn 1-18 år)	44,2	48,3	84,1	54,9
Fattig i perioden 2004-6 (børn 2-18 år)	23,7	25,3	71,7	36,0
Fattig i perioden 2003-6 (børn 3-18 år)	12,2	13,9	60,8	25,5
Fattig i perioden 2002-6 (børn 4-18 år)	7,4	9,0	52,2	20,6

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Tabel 5.3 viser, at der generelt ikke er den store sammenhæng mellem indkomsttype og varighed af fattigdom. Børn fra familier, hvor der blev modtaget arbejdsløshedsdagpenge i 2006, har en lidt lavere tendens til at være udsat for fattigdom i længere tid. Dette skyldes formentlig, at

dagpenge ofte er en ydelse, man modtager i kortere tid, inden man returnerer til arbejdsmarkedet. Modtagere af starthjælp har en højere risiko for at være plaget af fattigdom i en længere periode (der findes dog ikke tal for alle årene her). Således var 66,4 pct. af børnene fra familier, der modtog starthjælp i 2006, ramt af fattigdom i både 2005 og 2006, og over 45 pct. var også ramt i 2004.

TABEL 5.3

Varighed af fattigdom for fattige børn i 2006 opdelt efter indkomsttyper, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Fattig i 2006	Fattig i perioden 2005-6	Fattig i perioden 2004-6	Fattig i perioden 2003-6	Fattig i perioden 2002-6
Lønindkomst	100	42,3	22,1	11,7	7,4
Virksomhedsindkomst	100	48,2	26,7	15,5	10,1
SU	100	47,8	25,4	14,4	8,9
Arbejdsløshedsdagpenge	100	34,7	16,0	8,6	5,2
Kontanthjælp	100	46,5	22,8	9,8	5,5
Starthjælp	100	66,4	46,9	-	-
Alle	100	46,4	24,5	13,1	8,2

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

Tabel 5.4 viser det socioøkonomiske niveau for mandlige forældre/voksne til fattige børn afhængig af varigheden af fattigdom. (Bemærk, at denne tabel viser den relative fordeling af de socioøkonomiske grupper for gruppen af fattige børn efter fattigdommens varighed). Her ses det, at det især er de selvstændige fædre, der er ramt af længerevarende fattigdom. Således stiger andelen af selvstændige fædre fra lidt over 30 pct. blandt dem, der var fattige i 2006, til 42,2 pct. for dem, der har været udsat for fattigdom i hele perioden 2002-2006. Også blandt kvindelige forældre/voksne, som ses i tabel 5.5, observeres en stigning blandt de selvstændige, men dog ikke helt så kraftig (fra ca. 10 pct. til ca. 15 pct.).

TABEL 5.4

Varighed af fattigdom for fattige børn i 2006 opdelt efter fædres/mandlige voksnes socioøkonomiske niveau, målt ved 50 pct. af medianindkomsten. Procent.

	Fattig i 2006	Fattig i perioden 2005-6	Fattig i perioden 2004-6	Fattig i perioden 2003-6	Fattig i perioden 2002-6
Lønmodtager på mellem/højt niveau	3,5	2,0	1,8	1,3	1,0
Lønmodtager på grund/andet niveau	14,6	11,0	10,9	11,4	11,7
Selvstændig	31,9	35,3	37,6	41,4	42,2
Arbejdsløs	4,5	4,3	4,5	4,3	4,5
Sygedagpengemodtager	2,4	1,9	1,6	1,8	1,4
Uddannelsessøgende	6,7	8,2	8,6	8,5	7,6
Førtidspensionist	2,0	1,8	2,0	2,1	2,7
Folkepensionist	0,4	0,5	0,7	0,8	1,1
Efterlønsmodtager	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4
Kontanthjælpsmodtager	9,8	10,4	10,2	7,5	6,9
Andre	24,0	24,5	21,9	20,8	20,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal 1.000 personer	13,0	5,5	2,7	1,4	0,8

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

For både fædre og mødre gælder det, at andelen af lønmodtagere blandt de fattige falder, når vi sammenligner fattige i ét år (2006) med fattige i to år (2005 og 2006). For længere varigheder er andelen af fattige med lønmodtagerindkomst dog nogenlunde konstant. Dette kunne tyde på, at fattigdommen for denne gruppe skyldes lav løn fx som følge af deltidsbeskæftigelse.

For de øvrige grupper i tabellen er der ikke megen variation i forhold til fattigdommens varighed. Vi finder således ikke for disse grupper, at nogle er specielt mere udsatte for længere varighed i fattigdom end andre.

TABEL 5.5

Varighed af fattigdom for fattige børn i 2006 opdelt efter mødres/
kvindelige voksnes socioøkonomiske niveau, målt ved 50 pct. af
medianindkomsten. Procent.

	Fattig i 2006	Fattig i perioden 2005-6	Fattig i perioden 2004-6	Fattig i perioden 2003-6	Fattig i perioden 2002-6
Lønmodtager på mellem/højt niveau	4,3	3,1	3,0	3,2	3,5
Lønmodtager på grund/andet niveau	16,3	13,4	12,5	13,4	13,5
Selvstændig	10,0	11,5	12,6	13,8	14,8
Arbejdsløs	6,9	5,9	4,8	4,5	3,7
Sygedagpengemod- tager	6,1	4,3	3,5	3,4	3,5
Uddannelsessøgende	10,4	12,1	12,0	12,8	12,8
Førtidspensionist	2,1	1,9	2,0	2,0	2,1
Folkepensionist	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Efterlønsmodtager	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kontanthjælpsmod- tager	20,9	20,6	19,2	15,3	13,1
Andre	23,1	27,2	30,2	31,7	32,9
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal 1.000 personer	22,8	9,5	4,7	2,4	1,4

Anm.: Ikke-hjemmeboende børn er udeladt af denne tabel.

Kilde: Danmarks Statistik samt egne beregninger.

LITTERATUR

- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (2008): *Fordeling og Levevilkår*. København: AErådet.
- Bonke, J. (red.), Borgerass, E., Døvig, R., Hjort, T., Hohnen, P., Montecino, N., Rysst, M. & Salonen, T. (2005): *Udsathed og forbrug i de nordiske velfærdsstater*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 05:18.
- Bonke, J. (1997): Hans ægteskab/hendes ægteskab – økonomiske beslutninger i familier og hjemmeservice. København: SFI– Det Nationale Forskningscenter for Velfærd 97:15.
- Bradbury, B., Jenkins, S.P. & Micklewright, J. (2001): *The Dynamics of Child Poverty in Industrialised Countries*. London, UK: Cambridge University Press.
- Det Økonomiske Råd (2006): *Dansk Økonomi, efterår 2006*. København: Det Økonomiske Råd.
- Espersen, L.D. (2006): *Opvækst med afsavn*. SFI og Red Barnet, København.
- Hussain, M.A. (2002): *Child Deprivation in the European Union*. EPAG Working Paper 38, Institute of Social and Economic Research, University of Essex.
- Hussain, M.A. (2003): *Børnefattigdom i danske kommuner 1984-2001*. SFI og Red Barnet, København.

- Hussain, M.A. (2004): *Børnefattigdom i Danmark 2002, Tema: Fattigdommens dynamik*. SFI og Red Barnet, København.
- Sloth, D.A. (2004): *Færre penge end andre børn*. Interviewundersøgelse med børn fra familier med lav indkomst. SFI og Red Barnet, København.
- UNICEF (2005): *Child Poverty in Rich Countries 2005*. UNICEF, Innocenti Report Card no. 6.

SFI-RAPPORTER SIDEN 2008

SFI-rapporter kan købes eller downloades gratis fra www.sfi.dk. Enkelte rapporter er kun udkommet som netpublikationer, hvilket vil fremgå af listen nedenfor.

- 08:01 Amilon, Anna: *Danskernes forventninger til pension*. 151 s. ISBN: 978-87-7487-885-8. Kr. 150,00.
- 08:02 Jæger, Mads M.: *Mere attraktive almene boliger? Effektevaluering af Omprioriteringsloven 2000*. 97 s. ISBN: 978-87-7487-886-5. Kr. 100,00.
- 08:03 Rosenstock, M., Jensen, S., Boll, J., Holt, H. & Wiese, N.: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2007*. 202 s. ISBN: 978-87-7487-887-2. Kr. 198,00.
- 08:04 Thorgaard, C.H. & Hougaard, I.B.: *Fokus på demens. Evaluering af en efteruddannelse i forebyggende hjemmebesøg*. 62 s. ISBN: 978-87-7487-888-9. Netpublikation.
- 08:05 Thorgaard, C.H. & Hougaard, I.B.: *Metoder til kvalitet i aldreplejen. Evaluering af et metodeudviklingsprojekt*. 76 s. ISBN: 978-87-7487-889-6. Kr. 80,00.
- 08:06 Olsen, B.M. & Dahl, K.M.: *Fritidsliv i børnehøjde. Beretninger fra udsatte børn*. 124 s. ISBN: 978-87-7487-890-2. Kr. 125,00.
- 08:07 Høgelund, J., Boll, J., Skou, M. & Jensen, S.: *Effekter af ændringer i sygedagpengeloven*. 178 s. ISBN: 978-87-7487-891-9. Kr. 175,00.

- 08:08 Bach, H.B.: *Livet efter en ulykke. Arbejdsliv og forsørgelse efter en ulykke, som blev vurderet i arbejdsskadestyrelsen.* 114 s. ISBN: 978-87-7487-892-6. Kr. 100,00.
- 08:09 Christensen, G.: *Hvorfor lejere bliver sat ud af deres boliger. Og konsekvenserne af en udsættelse.* 268 s. ISBN 978-87-7487-894-0. Kr. 238,00.
- 08:10 Larsen, B., Schademan, H.K. & Høgelund, J.: *Handicap og beskæftigelse i 2006. Vilkår og betingelser for handicappede på arbejdsmarkedet.* 180 s. ISBN: 978-87-7487-893-3. Kr. 180,00.
- 08:11 Jørgensen, M.: *Danskernes indbetalinger til pension. Hvordan påvirker tilknytningen til arbejdsmarkedet de fremtidige pensioner?* 222 s. ISBN: 978-87-7487-895-7. Kr. 220,00.
- 08:12 Filges, T.: *Virksomheders rekruttering.* ISBN: 978-87-7487-901-5. 146 s. Kr. 150,00.
- 08:13 Bonfils, I.S., Bengtsson, S. & Olsen, L. (red.): *Handicap og ligebehandling i praksis.* 175 s. ISBN 978-87-7487-897-1. Kr. 180,00.
- 08:14 Andersen, D.: *Anbragte børn i tal. Kvantitative analyser af data om børn, der er anbragt uden for hjemmet med fokus på skolegang. Delrapport 1.* 76 s. ISBN 978-87-7487-899-5. Netpublikation.
- 08:15 Mortensøn, M.D. & Neerbek, M.N.: *Fokus på skolegang ved visitation til anbringelse uden for hjemmet. Delrapport 2.* 126 s. ISBN 978-87-7487-900-8. Kr. 125,00.
- 08:16 Mattsson, C., Hestbæk, A-D. & Andersen, A.R.: *11-årige børns hverdagsliv og trivsel. Resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995.* 181 s. ISBN: 978-87-7487-902-2. Kr. 180,00.
- 08:17 Bach, H.B. & Larsen, B.: *300-timers-reglen. Betydningen af 300-timers-reglen for gifte kontanthjælpsmodtagere.* 138 s. ISBN 87-7487-903-9. Kr. 140,00.
- 08:18 Bengtsson, S.: *Handicap og samfundsdeltagelse 2006.* 259 s. ISBN 978-87-7487-904-6. Kr. 260,00.
- 08:19 Beer, F., Winter, S.C., Skou, M.H., Stigaard, M.V., Henriksen, A.C. & Friisberg, N.: *Statslig og kommunal beskæftigelsesindsats. Implementering af "Flere i arbejde" for strukturreformen.* 289 s. ISBN 978-87-7487-905-3. Kr. 278,00
- 08:20 Skou, M.H., Winter, S.C. & Beer, F.: *Udlisitering af sagsbehandling. Andre aktører i beskæftigelsesindsatsen.* 208 s. ISBN: 978-87-7487-906-0. Kr. 210,00

- 08:21 Ottosen, M.H. & Christensen, P.S.: *Anbragte børns sundhed og skolegang. Udviklingen efter anbringelsesreformen*. 129 s. ISBN 978-87-7487-907-7. Kr. 130,00.
- 08:22 Klitgaard, C. & Damgaard, B.: *Integrations- og oplæringsstillinger i kommunerne*. 97 s. ISBN: 978-87-7487-908-4. Kr. 100,00.
- 08:23 Egelund, T., Andersen, D., Hestbæk, A.-D., Lausten, M., Knudsen, L., Fuglsang Olsen, R. & Gerstoft, F.: *Anbragte børns udvikling og vilkår. Resultater fra SFT's Forløbsundersøgelser af årgang 1995*. 327 s. ISBN 978-87-7487-910-7. Kr. 298,00.
- 08:24 Emerek, R., & Holt, H.: *Lige muligheder – Frie valg? Om det kønspolitiske arbejdsmarked gennem et årti*. 369 s. ISBN: 978-87-7487-911-4. Kr. 360,00.
- 08:25 Perthou, A.S., Mortensøn, M.D. & Andersen, D.: *Skolegang under anbringelse. Delrapport 3*. 121 s. ISBN: 978-87-7487-913-8. Kr. 120,00.
- 08:26 Andersen, D., Mortensøn, M.D., Perthou, A.S. & Neerbek, M.N.: *Anbragte børns undervisning. Sammenfatning af tre delrapporter*. 77 s. ISBN: 978-87-7487-914-5. Kr. 70,00.
- 08:27 Nielsen, C. & Heidemann, J.: *Pengespil blandt unge. En rapport om 12-17-åriges spilvaner*. 117 s. ISBN: 978-87-7487-915-2. Kr. 120.
- 08:28 Deding, M. & Larsen, M.: *Lønforskelle mellem mænd og kvinder 1997-2006*. 197 s. ISBN: 978-87-7487-916-9. Kr. 190,00.
- 08:29 Amilon, A., Bingley, P. & Nielsen T.H.: *Opsat folkepension. Øger den arbejdsudbuddet?* 166 s. ISBN: 978-87-7487-917-6. Kr. 170,00.
- 08:30 Bengtsson, T.T., Knudsen, L., Nielsen, V.L.: *Kortlægning af kommunernes foranstaltninger til udsatte unge*. 199 s. ISBN: 978-87-7487-918-3.
- 08:31 Wüst, M., Thorsager, L. & Bengtsson S.: *Indsatsen over for børn med handicap og træningsbehov*. 117 s. ISBN: 978-87-7487-919-0. Kr. 120.
- 08:32 Kløft Schademan, H., Jensen, S., Thuesen, F. & Holt, H.: *Virksomheders sociale engagement. Årbog 2008*. 202 s. ISBN: 978-87-7487-920-6. Kr. 200.
- 08:33 Mattsson, C. & Munk, M.D.: *Social uddannelsesmobilitet på kandidat- og forskeruddannelser*. 77 s. ISBN: 978-87-7487-921-3. Netpublikation.
- 08:34 Baviskar, S. & Dahl, K.M.: *11-årige børns fritid og trivsel*. 159 s. ISBN: 978-87-7487-922-0. Kr. 160.

- 09:01 Christensen, E., Kristensen, L.G. & Baviskar, S.: *Børn i Grønland. En kortlægning af 0-14-årige børns og familiers trivsel.* 145 s. ISBN 978-87-7487-923-7. Kr. 150,00.
- 09:02 Christensen, E., Kristensen, L.G. & Baviskar, S.: *Kalaallit nunaanni meeqqat. Meeqqat 0-imiit 14-it ilanngullugit ukiullit ilaqutariillu atugarissaarnerannik misissuineq.* 172 s. ISBN: 978-87-7487-924-4. Kr. 150,00.
- 09:03 Deding, M. & Filges, T.: *Danske lønmodtageres arbejdstid. En registeranalyse baseret på lønstatistikken.* 160 s. 978-87-7487-925-1. Kr. 160,00.
- 09:04 Thuesen, F., Schademan, H.K., Jensen, S., Holt, H. & Høst, A.: *A-kasserne og den aktive beskæftigelsespolitik.* 216 s. ISBN: 978-87-7487-928-2. Kr. 220,00.
- 09:05 Larsen, B. & Høgelund, J.: *Handicap og beskæftigelse. Udviklingen mellem 2002 og 2008.* 98 s. ISBN: 978-87-7487-927-5. Kr. 100,00
- 09:06 Ellerbæk, L.S. & Graversen, B.K.: *Evaluering af jobcentrenes ligestillingsindsats.* 80 s. ISBN: 978-87-7487-929-9. Kr. 80,00.
- 09:07 Bengtsson, S. & Røgeskov, M.: *At skabe netværk. En evaluering af 22 socialpsykiatriske projekter i 15M-puljen.* 132 s. ISBN: 978-87-7487-930-5. Kr. 130,00.
- 09:08 Andersen, D. & Järvinen, M.: *Skadesreduktion i praksis. Behandlingsstilbud til opiatmisbrugere i København.* 214 s. ISBN: 978-87-7487-931-2. Kr. 210,00.
- 09:09 Bengtsson, S. & Cayuelas Mateu, N.: *Beskyttet beskæftigelse. En kortlægning.* 118 s. ISBN: 978-87-7487-932-9. Kr. 110,00.
- 09:10 Deding, M. & Gerstoft, F.: *Børnefattigdom i Danmark 2002-2006.* 58 s. ISBN: 978-87-7487-933-6. Kr. 60,00.

BØRNEFATTIGDOM I DANMARK 2002-2006

Denne rapport belyser dels udviklingen i andelen af fattige børn i Danmark i perioden 2002-2006, dels hvilke børn der er særligt udsatte for at leve i fattigdom.

Udviklingen analyseres ud fra to relative fattigdomsgrænser sat til hhv. 50 og 60 pct. af medianindkomsten. I den undersøgte periode stiger andelen af fattige børn fra 2002 til 2005, hvorefter den så falder en smule i 2006. Samlet set er andelen dog steget.

Udviklingen analyseres også ud fra en implicit fattigdomsgrænse baseret på et beregnet fiktivt kontant-hjælpsniveau. Ifølge denne analyse er andelen næsten konstant fra 2002-2005, mens den ligesom for de to øvrige fattigdomsmål falder en smule i 2006.

De børn, der har særlig høj risiko for at være fattige, er yngre børn, børn af enlige forsørgere, børn af forældre uden kompetencegivende uddannelse, børn af forældre, der står uden for arbejdsmarkedet, børn af selvstændige og indvandrere- og efterkommerbørn. Især den sidstnævnte gruppe er udsat, og børn fra denne gruppe udgør en stadig større andel af de fattige børn.

Analyserne er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik. Rapporten er bestilt og finansieret af Red Barnet.

